

KS. WOLTMAN BERNARD (1912-1987)

Urodził się 2 lipca 1912 roku w Drezdenku (wówczas Driesen). Był synem kupca Andrzeja Woltmana i Heleny z domu Kasprzak. W 1918 roku rozpoczął naukę w szkole powszechnej w Drezdenku. W 1919 roku wraz z rodzicami przeprowadził się do Poznania, gdzie mieszkał do 30 czerwca 1939 roku. W Poznaniu uczęszczał najpierw do szkoły powszechnej, a następnie do Gimnazjum św. Marii Magdaleny, które ukończył egzaminem dojrzałości w 1933 roku. W latach 1933-1935 odbył studia filozoficzne w Arcybiskupim Seminarium Duchownym w Gnieźnie, a potem w latach 1935-1939 studia teologiczne w Arcybiskupim Seminarium Duchownym w Poznaniu. Święcenia kapłańskie otrzymał 3 czerwca 1939 roku w Bazylice Archikatedralnej św. Apostołów Piotra i Pawła w Poznaniu.

1 lipca 1939 roku objął stanowisko wikariusza w parafii Puszczykowo pod Poznaniem. 25 stycznia 1940 roku, wraz z proboszczem Henrykiem Koppem oraz innymi duchownymi archidiecezji poznańskiej i gnieźnieńskiej oraz kilkoma zakonnikami z okolic Poznania, został aresztowany przez gestapo i osadzony w Chludowie pod Obornikami, w domu ojców werbistów. 23 maja 1940 roku przeniesiono go do Fortu VII, a następnie do obozu koncentracyjnego w Dachau, gdzie więziony był od 25 maja do 2 sierpnia 1940 roku (numer obozowy 11434). Następnie został przetransportowany do obozu koncentracyjnego w Gusen (podobóz KL Mauthausen). Zarówno obóz Mauthausen, jak i Gusen były zaliczane do kategorii III stopnia obozów koncentracyjnych i praktycznie pełniły funkcję obozów politycznych, gdzie ustawicznie prześladowano faktycznych bądź domniemyanych ideologicznych przeciwników Trzeciej Rzeszy. Panowały tam najcięższe warunki, a śmiertelność była niezwykle wysoka.

7 grudnia 1940 roku trafił ponownie do obozu koncentracyjnego w Dachau. Zarówno w Gusen, jak i w Dachau był zarejestrowany w księgach obozowych pod numerem 21950. 13 sierpnia 1940 roku w obozie w Gusen został pobity przez esesmana. Uszkodzono mu nerki i w stanie ostatego wyczerpania trafił do Dachau. 8 grudnia 1940 roku znalazł się w szpitalu obozowym w Dachau. Już po opuszczeniu szpitala, w styczniu 1941 roku, na skutek kolejnego pobicia i wyziębienia zapadł na ropowicę. Zimą, na przełomie 1941 i 1942 roku, przeszedł kwarantannę głodową (7 dni bez żadnego posiłku) na skutek świerzb. Na przełomie 1942 i 1943 roku chorował na dur brzuszny, a od stycznia do marca 1945 roku na tyfus plamisty.

29 kwietnia 1945 roku obóz z 33 000 więźniów (w tym 15 000 Polaków) został wyzwolony przez żołnierzy amerykańskiej 3. Armii gen. Georga Pattona. 28 września 1945 roku wrócił do Poznania. 10 października 1945 roku został mianowany wikariuszem rawickiej fary. Z jego inicjatywy

7 października 1946 roku powstała w tejże parafii „Parafialna Krucjata Eucharystyczna Dzieci”. Od 1 lipca 1949 roku do 30 czerwca 1950 roku był wikariuszem w Lesznie. 1 lipca 1950 roku został mianowany proboszczem w parafii pw. św. Apostołów Piotra i Pawła w Gulczu koło Czarnkowa. Funkcję kościoła w Gulczu pełniła wówczas kaplica pw. Chrystusa Króla, która mieściła się w dawnym zajęździe. Mimo sprzeciwu władz stalinowskich w 1950 roku przystąpił do budowy kościoła parafialnego, która ukończona została w 1953 roku. Świątynię w stylu zbliżonym do neoromańskiego zaprojektował Franciszek Morawski, a wewnątrz Józef Pade. Kamień węgielny pochodził z Bazyliki Archikatedralnej św. Apostołów Piotra i Pawła w Poznaniu. Kościół został konsekrowany 18 czerwca 1953 roku przez arcybiskupa Walentego Dymka. Księdzu Woltmanowi, budowniczem świątyni, poświęcono później pamiątkową tablicę na jej elewacji.

15 kwietnia 1972 roku został powołany na stanowisko proboszcza w parafii św. Andrzeja Apostoła w Kunowie (dekanat gostyński – archidiecezja poznańska), które pełnił do listopada 1983 roku. Ostatnie lata swego życia spędził w Gostyniu, mieszkając przy ulicy Poznańskiej. Zmarł 11 września 1987 roku. Pochowany został na cmentarzu parafialnym w Kunowie.

M. Gaszek, *Ksiądz Bernard Woltman (1912-1987) – proboszcz w Gulczu i Kunowie. Więzień obozów koncentracyjnych w Gusen i Dachau*, „Rocznik Gostyński” 2019, nr 6, s. 193-196.